

UPPSALA
UNIVERSITET

Box 256
SE-751 05 Uppsala

Besöksadress:
S:t Olofsgatan 10 B

Handläggare:
Per Abrahamsson

Telefon:
018-471 17 10

Telefax:
018-471 16 41

BESLUT

1 (1)

2017-04-18

UFV 2016/1079

Riktlinjer avseende förfarandet vid anmälan om oredlighet i forskning

Härmed fastställs bifogade *Riktlinjer avseende förfarandet vid anmälan om oredlighet i forskning*. Riktlinjerna ersätter tidigare *Riktlinjer avseende förfarandet vid anmälan om oredlighet i forskning* från den 31 januari 2017, UFV 2016/1079. De nya riktlinjerna träder i kraft den 1 maj 2017.

Beslut i detta ärende har i rektors frånvaro fattats av undertecknad prorektor efter föredragning av akademiombudsmannen Per Abrahamsson. Närvarande därtöver var Uppsala studentkårs ordförande Daniel Simmons.

Anders Malmberg

Per Abrahamsson

2017-04-18

Riktlinjer avseende förfarandet vid anmälan om oredlighet i forskning

Samtliga personer som deltar i forskningsverksamhet vid Uppsala universitet måste upprätthålla högt ställda kvalitetskrav på sin forskning. Oredlighet inom forskningsprocessen måste därför i största möjliga utsträckning förebyggas och vid misstanke om oredlighet hanteras på ett enhetligt och rättssäkert sätt.

Allmänt

1 § Med oredlighet i forskning avses:

1. förfalskning och fabrikation
2. plagiering
3. oberättigat hävdande av författarskap
4. underlåtenhet att följa vedertagna rekommendationer om inhämtande av tillstånd från berörda myndigheter (t ex etikprövningsnämnd för forskning som avser människor, djurförsöksetisknämnd, Datainspektionen, Läkemedelsverket m.m.).

För ansvar krävs att oredligheten har begåtts uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

2 § Varje person som deltar i forskningsverksamhet vid Uppsala universitet, har en skyldighet att tillse att resultat inhämtas, sammanställs och rapporteras enligt de principer som forskarsamhället godtagit. Detta innebär bland annat att i forskningssamarbeten ska alla forskningsmedarbetare samt medförfattare försäkra sig om att vad som framkommit är korrekt framtaget och beskrivet samt att erforderliga tillstånd inhämtats.

3 § Universitetet ska:

1. informera vetenskaplig och administrativ personal om gällande regler inom forskningsområdet
2. vid anmälan om misstänkt oredlighet i forskning med minsta möjliga dröjsmål genomföra en utredning och vid påvisad oredlighet vidta åtgärder.

Nämnd för utredning av oredlighet i forskning

4 § För utredning av misstänkt oredlighet i forskning ansvarar ”Nämnden för utredning av oredlighet i forskning”, nedan kallad Nämnden.

Nämnden har också till uppgift att genom information och på annat sätt motverka oredlighet i forskning.

Nämnden består av en lagfaren ledamot som ska vara eller ha varit ordinarie domare, tre lärarrepresentanter med stor vetenskaplig kompetens och stark integritet, vilka ska vara anställda vid Uppsala universitet, universitetsdirektören eller den som denne utser att ersätta universitetsdirektören, en jurist från juridiska avdelningen samt en studentrepresentant. Ledamöternas, utom studentrepresentantens och universitetsdirektörens, mandattid är tre år och kan förnyas. Studentrepresentanten utses för en mandatperiod om högst ett år i taget.

Rektor utser den lagfarna ledamoten. Lärarrepresentanterna i Nämnden utses av rektor efter hörande av fakulteterna vid universitetet och juristen från juridiska avdelningen utses av rektor efter hörande av universitetsdirektören. Rektor beslutar vem som ska vara ordförande i Nämnden. Vid behov kan nämndens ordförande besluta om att genom adjungering tillfälligt ersätta någon av Nämndens ledamöter, alternativt utöka Nämnden med ytterligare ledamöter.

För var och en av de tre lärarrepresentanterna och studentrepresentanten ska det finnas en ersättare. Ersättarna ska utses i samma ordning och för samma tid som de ordinarie lärarrepresentanterna och den ordinarie studentrepresentanten.

Nämnden ska biträdas av en tjänsteman vid universitetsförvaltningen.

Universitetets fakulteter ska efter framställan från Nämnden biträda Nämnden i dess arbete enligt lämnade önskemål. Fakultetens dekanus ansvarar för att så sker.

Utredning

- 5 §** Uppkommer misstanke om oredlighet i forskning, ska detta omgående och skriftligen anmälas till rektor.

Rektor ska, om det inte bedöms uppenbart obehövt, överlämna anmälan till Nämnden för utredning. Om anmälan bedöms uppenbart ogrundad ska rektor efter samråd med ordföranden i Nämnden besluta att anmälan lämnas utan vidare åtgärd. Rektors beslut om att en anmälan ska lämnas utan vidare åtgärd fattas efter föredragning.

Nämnden ska vid behov inhämta yttrande från sakkunnig(a), varav minst en ska vara anknuten till annat lärosäte.

Vid tillsättningen av sakkunniga ska tillses att det inte föreligger jäv eller andra intressekonflikter mellan de sakkunniga och den anmälda eller den som anmält ärendet.

- 6 §** Utredningen bör genomföras skyndsamt och med iakttagande av största möjliga konfidentialitet till skydd för både den anmälda och den som har gjort anmälan med beaktande av att universitetet såsom myndighet lyder under offentlighetsprincipen.

Under utredningen ska fakta insamlas och den anmälda beredas tillfälle att muntligt eller skriftligt yttra sig efter att ha blivit informerad om dels de förhållanden som ligger till grund för anmälan, dels vad som framkommit under utredningens gång.

7 § Under pågående utredning kan universitetet hämta in ett yttrande från expertgruppen för oredlighet i forskning hos Centrala etikprövningsnämnden.

8 § Om den person som väckt frågan om misstanke om oredlighet, eller den person som misstanken riktas mot, begär det, ska universitetet hämta in ett yttrande från expertgruppen för oredlighet i forskning hos Centrala etikprövningsnämnden. Något yttrande behöver dock inte hämtas in, om universitetet bedömer det som uppenbart obehövligt.

9 § Utredningsrapporten ska dokumentera anklagelsen och utredningen, samt redovisa Nämndens bedömning av riktigheten i anklagelsen.

Efter färdigställande av rapporten ska den tillställas den anmälda, den som gjort anmälan och rektor.

10 § På grundval av utredningens resultat har rektor att besluta om oredlighet i forskningen föreligger eller ej. Beslut fattas av rektor efter föredragning.

Om oredlighet i forskningen föreligger ska rektor besluta om att initiera förfarande för att vidta eventuella åtgärder.

11 § För att upprätthålla hög kvalitet i forskningen och tillit till forskningsverksamheten ska, om oredlighet i forskningen föreligger, information lämnas till vetenskapliga tidskrifter i vilka berört material har publicerats.

Särskilda riktlinjer för forskning som stöds av Amerikas Förenta Staters (USA) organ Public Health Service (PHS)

The Office of Research Integrity (ORI) är ett organ inom USA:s Department of Health and Human Services (DHHS) och ansvarar för frågor om oredlighet i forskning och forskningsintegritet avseende forskning som stöds av PHS.

12 § ORI ska när som helst under en utredning underrättas, om det framkommer att något av följande förhållanden föreligger:

1. det finns en omedelbar risk för hälsofara
2. det finns ett omedelbart behov att skydda USA:s statsbidrag eller utrustning
3. det finns ett omedelbart behov att skydda antingen den anklagade eller den som framfört anklagelsen
4. det är sannolikt att den påstådda förseelsen kommer till allmänhetens kännedom.

Om skälig misstanke om brott föreligger ska ORI informeras inom 24 timmar.

13 § Lämpliga administrativa åtgärder ska vidtagas för att skydda USA:s statsbidrag och garantera att ändamålet med USA:s statsunderstöd för forskning genomföres.

- 14 §** Om det av någon anledning finns skäl att avbryta en utredning utan att alla relevanta krav i dessa riktlinjer är uppfyllda, ska en anmälan om detta, innehållande en redogörelse för orsaken till avbrytandet, sändas till ORI.
- 15 §** ORI ska informeras om att en utredning kommer att inledas senast den dag utredningen påbörjas.
- 16 §** Nämnden ska omgående underrätta ORI om det under utredningens gång uppenbaras sakförhållande som antingen kan påverka nuvarande eller kommande DHHS fonder för personer under utredning eller som PHS behöver veta för att garantera ett lämpligt användande av USA:s statsbidrag eller i övrigt skydda allmänhetens intresse.
- 17 §** Nämndens slutrapport ska inlämnas till ORI inom 120 dagar från det att utredningen inleddes.
- Slutrapporten till ORI ska beskriva de principer och det förfarande som legat till grund för utredningen, hur och från vem relevanta uppgifter har inhämtats, resultatet av utredningen och grunden för detta, samt innehålla en utförlig redogörelse av de synpunkter som framförts av den som varit inblandad i oredlighet i forskning, liksom en redogörelse för de sanktioner som kan ha vidtagits av rektor.
- 18 §** Om utredningen inte kan slutföras inom 120 dagar, ska nämnden till ORI inkomma med en skriftlig begäran om förlängning av tiden. Begäran om förlängning ska innehålla en förklaring till förseningen, en redogörelse för vad som hittills har gjorts, en översikt av vad som återstår att göra samt en uppskattning av när utredningen kommer att kunna slutföras.
- 19 §** Nämnden ska ansvara för att dokumentation färdigställs och bevaras så att utredningens resultat kan bestyrkas. Denna dokumentation ska göras tillgänglig för ORI:s verkställande ledning.